

**ADVIES¹ 2011/2 VAN DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE
BEDRIJFSREVISOREN**

Betreft: **Arrest van het Grondwettelijk Hof van 27 januari 2011 tot verwerping van het door het Instituut ingesteld beroep tot vernietiging van het decreet van het Waals Gewest van 30 april 2009 betreffende de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut, de intercommunales en de openbare huisvestingsmaatschappijen alsook de versterking van de transparantie bij de toekenning van overheidsopdrachten**

I. Beslissing van het Hof

1. Via zijn arrest van 27 januari 2011 heeft het Grondwettelijk Hof het door het Instituut ingesteld beroep tot vernietiging van het decreet van het Waals gewest van 30 april 2009 houdende oplegging van de externe rotatie, na zes jaar, van de commissarissen benoemd binnen Waalse instellingen van openbaar nut, intercommunales en openbare huisvestingsmaatschappijen, verworpen.

2. Het Instituut was hoofdzakelijk van oordeel dat deze externe rotatie de door de federale wetgever in het Wetboek van vennootschappen vastgestelde regels, alsook de wet op de overheidsopdrachten, wijzigde en dat er bijgevolg een schending was van de regels inzake de verdeling van de bevoegdheden tussen de federale entiteit en de deelelentieit.

---

¹ De adviezen, die geen bindend karakter hebben, weerspiegelen het standpunt van de Raad van het Instituut en laten in het bijzonder de bedrijfsrevisoren toe om de standpunten vooraf te kennen die de Raad zal nemen naar aanleiding van individuele dossiers (Verslag aan de Koning bij K.B. 21 april 2007, *BS*. 27 april 2007, p. 22890). De adviezen houden de interpretaties in die de Raad van het Instituut ontwikkelt in het kader van een bepaalde wetgeving, besluit, norm of aanbeveling, maar tevens het standpunt inzake om het even welk document dat van belang is voor het beroep van bedrijfsrevisor.

./..
87

3. Deze rotatie (zoals destijds opgenomen in het voorstel van decreet) werd bekritiseerd door de afdeling wetgeving van de Raad van State op grond van het feit dat deze nieuwe regel betrekking heeft op overheidsopdrachten en op de beroepsdeontologie van bedrijfsrevisoren, twee materies die ressorteren onder de bevoegdheid van de federale overheid (B.4.3, p. 24 en 25 van het arrest).

4. Het Grondwettelijk Hof distantieert zich van dit advies en besluit dat de bekritiseerde rotatie gebaseerd is op de bevoegdheid van de Gewesten inzake de organisatie van en de controle op de instellingen van openbaar nut, de intercommunales en de openbare huisvestingsmaatschappen die hiervan afhangen (B.7, p. 27 en 28). Het Hof beslist dat de "rotatie" niet ressorteert onder de organisatie van het beroep van bedrijfsrevisor (B.7, p. 28) en dat de decreetgever, met de aanneming van de maatregel van de externe rotatie geen aanvullende regels inzake overheidsopdrachten heeft willen nemen en de uitoefening, door de federale wetgever, van diens bevoegdheid in die aangelegenheid niet onmogelijk of overdreven moeilijk heeft gemaakt (B.9.2, p. 28).

Het Hof beslist: *"de gevolgen van de bestreden maatregel voor het vennootschapsrecht zijn marginaal, zodat de bevoegdheden van de federale overheid niet geschonden zijn"* (B.9.3, p. 28).

5. Het Hof heeft dus het beroep tot vernietiging verworpen. Hiervoor heeft het gebruik gemaakt van het beginsel van de ondergeschikte of impliciete bevoegdheden, dit wil zeggen de mogelijkheid voor deelentiteiten om bijkomstig federale regels te wijzigen teneinde een betere uitvoering en effectiviteit van hun eigen bevoegdheden te waarborgen.

II. Reikwijdte van het arrest

6. Bij lezing van het arrest en diens overwegingen kan men zich evenwel de vraag stellen of het Grondwettelijk Hof niet de bedoeling had om de reikwijdte van het decreet van 30 april 2009 te beperken, meer bepaald teneinde een overeenstemming te bereiken. De termijn tussen de pleidooien van 13 oktober 2010 en het arrest van 27 januari 2011 was immers uitzonderlijk lang.

7. Het arrest verduidelijkt dat:

*"de decreetgever kan kiezen op welke wijze de door hem opgerichte of onder zijn bevoegdheid vallende instellingen van openbaar belang worden gecontroleerd en meer bepaald beslissen een beroep te doen op bedrijfsrevisoren onder de door hem bepaalde voorwaarden **in gevallen waarin het optreden van de bedrijfsrevisor niet noodzakelijk is voorgeschreven door de federale wetgever.**"* (Wij zetten de passage in het vet.)

./..

8. De vraag stelt zich of redelijkerwijs kan worden verdedigd dat uit het arrest blijkt dat de door het Waals decreet opgelegde rotatie beperkt is tot de commissarismandaten die niet door een federale wetgever (in het algemeen W. Venn.) worden opgelegd.
9. Deze interpretatie is gebaseerd op de omstandigheid dat het Hof de moeite heeft genomen om te verduidelijken dat de decreetgever slechts bevoegd is in *het geval waarin het optreden van de bedrijfsrevisor niet noodzakelijk is voorgeschreven door de federale wetgever.*
10. Deze formulering is zeker dubbelzinnig maar we begrijpen niet waarom het Hof de moeite zou hebben genomen om deze verduidelijking op te nemen, tenzij om het toepassingsgebied van de gewestelijke bevoegdheid te beperken.
11. Deze interpretatie wordt bovendien bevestigd door overweging B.9.3 die bepaalt dat de gevolgen van de bestreden maatregel voor het vennootschapsrecht marginaal zijn. De marginaliteit van deze gevolgen zou opnieuw in vraag kunnen worden gesteld indien de rotatieregel wordt opgelegd aan betrokken instellingen waarop, krachtens het Wetboek van vennootschappen, reeds een aantal verplichtingen rusten.
12. Laten we evenwel veronderstellen dat een aanbestedende overheid, op basis van het decreet en van de rotatieverplichting, aan een kandidaat een commissarismaandaat opgelegd krachtens het Wetboek van vennootschappen, weigert. In dit geval zal de rechter bij wie een eventueel beroep aanhangig is gemaakt door een kandidaat die op basis van dit decreet werd uitgesloten, zich moeten uitspreken. Desgevallend zal deze rechter het Grondwettelijk Hof moeten verzoeken om zijn rechtspraak te preciseren. Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren zal de leden die zich in deze situatie zouden bevinden, steunen.